

Velkommen til SalmonellaNYT

Foråret er kommet, solen er begyndt at varme og alt det grønne pibler frem! Der skal køres gylle ud, måske skal dine køer snart på græs og der er øget aktivitet på vejene. Det giver mange anledninger til at se bedriftens tiltag for smittebeskyttelse efter i sømmene.

I dette nummer af nyhedsbrevet sætter vi fokus på, at smittebeskyttelse er en fælles opgave for os i erhvervet.

Hjælp med at passe godt på din nabo!

Nyhedsbrevet udkommer 4 gange årligt, og du kan i høj grad have indflydelse på indholdet. Har du ideer og forslag til indhold, så send dem endeligt til os. Betina Tvistholm betv@seges.dk og Malene Budde mabu@seges.dk

Sammen mod Salmonellasmitte

Kvægbruget i Danmark har en lang tradition for at stå sammen mod udfordringer som smitsomme sygdomme, og det fællesskab bør også spille en rolle i dag i kampen mod spredning af Salmonella Dublin.

Erik Rattenborg, dyrlæge og specialkonsulent i SEGES Innovation, har en klar opfordring: "Tænk samarbejde og en god dialog med naboerne ind i dine planer for smittebeskyttelse, uanset hvilken status, din besætning har. Og lad nu være med at tage det som en fornærmelse eller et personligt angreb, hvis der er nogen, der stiller spørgsmål til smittebeskyttelsen på din bedrift," siger Erik Rattenborg og fortsætter:

"Se det i stedet som en mulighed for at blive bedre selv. Alle har områder, hvor rutinerne kan forbedres for at undgå risiko for smittespredning. Måske kan din nabo se en mulighed for forbedring hos dig, og måske kan du hjælpe din nabo med at gøre nogle af sine rutiner bedre."

Et godt lokalt samarbejde giver bedre mulighed for en åben dialog, videndeling og at man sammen kan stille enslydende krav til leverandører og

servicepersonale, der besøger mange bedrifter i løbet af en dag.

Vær særligt opmærksom når du...

Transporterer dyr

På din egen ejendom og mellem ejendomme. Er vogn og hjul rene?
Kan der falde skidt og gødning fra dyrene på ladedet?

Kører gylle

Kan du undgå at køre forbi naboens indkørsel eller langs marken med græssende dyr?

Får gæster og servicepersonale

Har du gode nok forhold til vask og desinfektion før/efter besøg på bedriften? Det gælder alle, der får adgang. Fra dyrlægen til elektrikeren.

Selvom der er vigtige fællesnævnerne, som alle bør have fokus på, så råder Erik Rattenborg til at du altid også tager et grundigt blik på dig selv:

"Hver bedrift er sin egen. Derfor kræver smittebeskyttelse konstant opmærksomhed og opfølgning. Vores bedste råd er derfor at tænke smittebeskyttelse ind i alle procedurer, ikke mindst i de aktiviteter, I udfører hver eneste dag. Stil dig selv et enkelt spørgsmål: Kan det, jeg gør nu, udgøre en risiko for at smitte?" opfordrer Erik Rattenborg.

Erling Bonde: Et langt, sejt træk

Økologisk mælkeproducent med 650 køer på St. Gåsdal ved Skjern. I dag er Erling og Jakob Bondes besætning niveau 1, salmonellafri, men før de lykkedes med at sanere for salmonella, var besætningen smittet i mere end 30 år.

"Vi traf en beslutning om at vi ville af med salmonellaen. Og det var en hård omgang. Det kostede mange penge, mange kræfter og det tog lang tid. Men så kom vi til sidst i mål," siger Erling Bonde.

"Salmonella er ikke noget, man er alene om. Der er en udfordring for os alle i erhvervet, og det er heldigvis noget, man kan søge råd og vejledning for",

siger Erling Bonde og fortsætter: "Det dur ikke, at man bare tænker på sig selv. Man er nødt til at tænke på sine naboer og tage risikoen for smitte helt alvorligt, for at beskytte dem også."

Et tæt samarbejde med dyrlægen som tovholder var en del af indsatsen, da Erling og Jakob Bonde gik ind i kampen for at blive salmonellafri.

"Det kan være svært at holde gejsten oppe, for det er et langt, sejt træk. Dyrlægen var en uundværlig hjælp til at gennemgå alle prøver slavisk og lægge planer for hele bedriften. Det kræver stor opmærksomhed på hygiejne, rutiner og atter rutiner," slutter han.

Kasper Højer Clausen: Respekt for andre

Økologisk mælkeproducent med 600 køer på Vejgården ved Varde. Siden februar 2023 har besætningen været i niveau 2.

For Kasper Højer Clausen er det en vigtig del af hverdagen at være opmærksom på, hvordan de kan mindske risikoen for at smitte med salmonella gennem direkte eller indirekte kontakt. Det er eksempelvis særligt aktuelt her i foråret:

"Nu skal vores køer snart på græs, og det er klart at der er mange dyr, der skal flyttes rundt på sådan en sæson. Det er altid noget af et puslespil at få til at gå op, og vi gør alt, vi kan, for at holde dyrene inde på vores egen jord," siger Kasper Højer Clausen.

"Vi ligger i vores eget område, så vi har heldigvis ikke behov for at køre ind over andres ejendomme, heller ikke når vi kører ud med gylle, hvilket vi gør med vores egne maskiner. Vi er altid meget opmærksomme på at hjulene er rene, og at vi ikke kører rundt og spilder. Det er vigtigt, for at vi kan undgå at komme til at sprede smitte."

Han påpeger, at han ikke selv ved, hvor smitten kom fra, da besætningen gik fra niveau 1 til 2, og at det derfor også kan virke uhåndgribeligt at vide, hvor man skal sætte ind. Men at det ikke må blive en undskyldning, man falder tilbage på:

"Jeg tror på, at det er vigtigt at holde humøret oppe og tro på, at vi kan håndtere det. Og lav så de handlingsplaner og følg dem! Både for ens egne dyrs skyld og af respekt for andre," siger Kasper Højer Clausen.

Man får da ikke blå tunge af salmonella...

Bluetongue har hærget i mange besætninger hen over efteråret. Vi forventer, at sygdommen vil starte tidligere og få større udbredelse her i 2025. Det kan have særlig betydning for besætninger med salmonella.

Der er stor forskel på, hvor hårdt forskellige besætninger rammes af bluetongue. Alvoren af et sygdomsudbrud afhænger bl.a. af dyrenes immunstatus og kondition i øvrigt. Salmonella påvirker ofte besætningens generelle modstandskraft negativt.

De tilbagemeldinger vi har fået fra jer og vores praktiserende kollegaer, viser at bluetongue har slået hårdere an i salmonella-positive besætninger. Bluetongue kan også være en stressfaktor, som får salmonellaproblemer til at blusse op. I bør tage dette i betragtning og snarest sammen med jeres besætningsdyrlæge overveje, om I skal vaccinere mod bluetongue, hvornår I skal i gang og hvordan vaccinationsstrategien skal være.

Salmonella i tal – marts 2025 mælkeleverende besætninger

	Antal besætninger	Antal i niveau 2	% i niveau 2
Hele landet	2101	268	12,8 %
Store besætninger > 360 køer	444	99	22,3 %
Økologiske besætninger	302	41	13,6 %